



Andragoški center Slovenije

## 27. Ponudba izobraževanja odraslih v Sloveniji - šolsko leto 2009/2010

Splošno informacijo o izobraževalni ponudbi za odrasle (glej informaciji številka 13 in 15 v InfO-mozaiiku) nadgrajujemo z aktualnimi informacijami za šolsko leto 2009/2010.

### Izvajalci izobraževanja in izobraževalni programi

V današnjem času, zaznamovanem z nenehnimi spremembami in novostmi na najrazličnejših področjih, ima vseživljenjsko učenje in izobraževanje vse večji pomen. Čeprav podatki letnega poročila evropske komisije o doseganju lizbonskih ciljev na področju izobraževanja in usposabljanja kažejo, da se Slovenija po vključenosti odraslih, starih med 25 in 64 let, v vseživljenjsko učenje, uvršča v sam vrh med 27 članicami EU<sup>1</sup>, se je ta kazalnik glede na podatke iz preteklih let nekoliko znižal (2007: 14,8 %, 2008: 13,9 %)². V prihodnje bo zato potrebno še veliko vlagati v promocijo izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja ter ciljno usmerjeno informirati zlasti tiste odrasle, ki se v izobraževanje ne vključujejo.

V šolskem letu 2009/2010 so številne šole, fakultete in akademije, ljudske univerze, univerze za tretje življenjsko obdobje, zavodi društva in drugi izvajalci izobraževanja odraslih ponudili odraslim raznovrstne izobraževalne programe formalnega in neformalnega izobraževanja. Svojo izobraževalno ponudbo za odrasle so številni izvajalci izobraževanja predstavili v **Pregledu ponudbe izobraževanja odraslih** na spletni strani Andragoškega centra Slovenije (<http://pregled.acs.si>). V tem šolskem letu je **275 izvajalcev izobraževanja odraslih** objavilo **4.590 izobraževalnih programov**. Število obojih pa se bo do objave Pregleda za šolsko leto 2010/2011 še spreminjalo in dopolnjevalo. V Pregledu je svojo ponudbo letos prvič objavilo 39 (14 %) izvajalcev izobraževanja, 236 (86 %) izvajalcev pa je objavljalo že lani.

Graf 1: Število izvajalcev izobraževanja odraslih v Pregledu po šolskih letih:

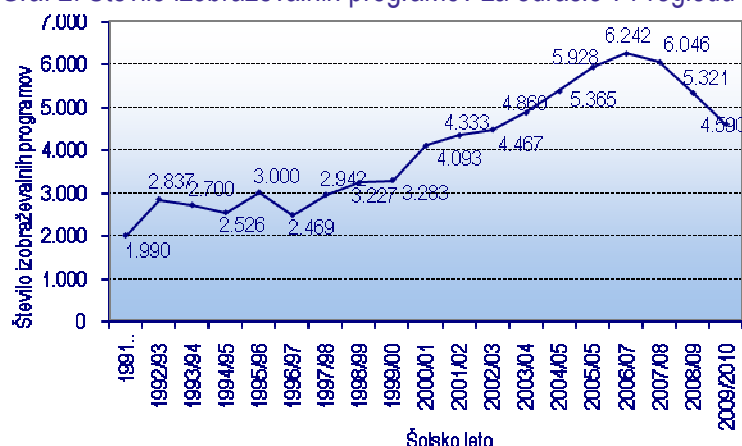


<sup>1</sup> Ciljna vrednost EU do leta 2010 znaša 12,5 %)

<sup>2</sup> Podatkovni vir za ta kazalnik je četrtletna raziskava Anketa o delovni sili (ADS)



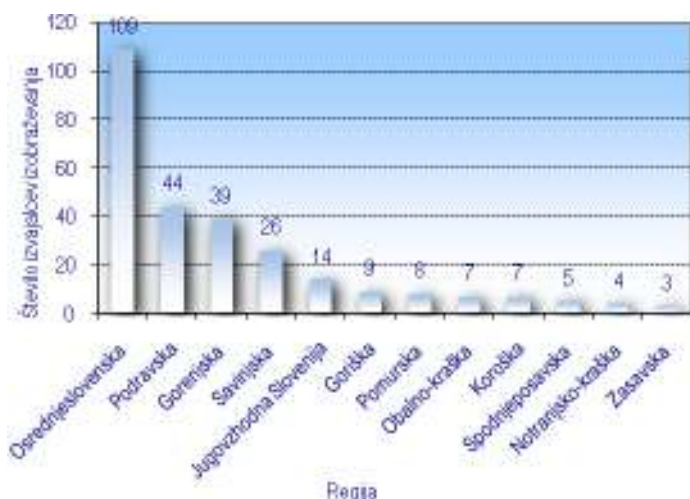
Graf 2: Število izobraževalnih programov za odrasle v Pregledu po šolskih letih:



### Regijska razporeditev izobraževalne ponudbe odraslih

Analiza zbrane izobraževalne ponudbe je pokazala velike medregionalne razlike tako pri ponudbi izvajalcev izobraževanja kot izobraževalnih programov. Možnosti za izobraževanje odraslih so slabe zlasti v razvojno ogroženih regijah<sup>3</sup>, za katere so značilni nižji bruto domači proizvod na prebivalca, višja stopnja brezposelnosti, nižja zaposljivost in nižje povprečno število let šolanja, vendar ugotavljamo, da se izobraževalne možnosti za odrasle slabšajo tudi v nekaterih razvitejših regijah (npr. v Obalno-kraški regiji). Največja izobraževalna ponudba za odrasle je tudi letos v Osrednjeslovenski regiji (zlasti v ljubljanski občini). Ta regija, ki spada med najrazvitejše slovenske regije, ima zelo visok delež izvajalcev izobraževanja in izobraževalnih programov (40 % vseh izvajalcev izobraževanja odraslih in 37 % izobraževalnih programov). Najskromnejšo izobraževalno ponudbo beležimo v treh regijah, ki so uvrščene med razvojno najbolj ogrožene, to so Notranjsko–kraška regija, Spodnjeposavska in Zasavska regija (graf 3 in graf 4).

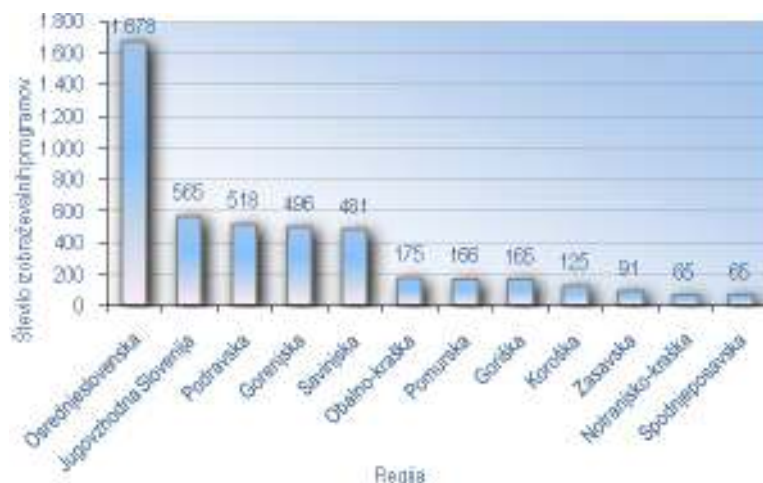
Graf 3: Število izvajalcev izobraževanja v Pregledu po regijah:



<sup>3</sup> Glede na indeks razvojne ogroženosti se za programsko obdobje Državnega razvojnega programa 2007 – 2013 razvojne regije razvrščajo po stopnji svoje razvitosti: 1. Pomurska regija (159,5), 2. Notranjsko-kraška regija (127,0), 3. Podravska regija (116,8), 4. Spodnjeposavska regija (116,8), 5. Zasavska regija (113,9), 6. Koroška regija (103,9), 7. Jugovzhodna Slovenija (101,7), 8. Goriška (93,8), 9. Savinjska (92,3), 10. Gorenjska (83,1), 11. Obalno-kraška (82,4), 12. Osrednjeslovenska (8,7).



Graf 4: Število izobraževalnih programov v Pregledu po regijah:



### Kje se lahko odrasli izobražujejo:

Izobraževanje odraslih izvajajo raznovrstne ustanove, ki niso izključno izobraževalne (npr. muzeji, galerije, društva in zveze društev, knjižnice, skladi, fundacije in druge ustanove). Velik del izobraževanja poteka tudi v avto šolah, vendar njihove izobraževalne dejavnosti ne predstavljamo v Pregledu. Med raznovrstnimi ponudniki izobraževanja, predstavljanimi v Pregledu, tudi letos prevladujejo zasebne ustanove in zasebne šole (81 izvajalcev), srednje šole, ki poleg mladine izobražujejo tudi odrasle, in enote za odrasle pri srednjih šolah (skupaj 69 izvajalcev) ter ljudske univerze (33 izvajalcev). Zaradi velikega povpraševanja po dveletnih programih višješolskega izobraževanja se povečuje število višjih strokovnih šol (25 izvajalcev). Raznovrstno izobraževalno ponudbo, predvsem s področja splošnega neformalnega izobraževanja, pa ponujajo tudi univerze za tretje življenjsko obdobje (9 izvajalcev), društva in zveze društev (8 izvajalcev), samostojni izobraževalni centri v podjetjih (6 izvajalcev), galerije in muzeji (5 izvajalcev) ter številni drugi izvajalci izobraževanja in učenja odraslih.

### Javna veljavnost izobraževalnih programov:

171 izvajalcev izobraževanja odraslih je v letošnji izobraževalni ponudbi razpisalo 3.068 izobraževalnih programov, ki nimajo javne veljavnosti, kar predstavlja 67 % celotne izobraževalne ponudbe, objavljene v Pregledu. Velik delež teh izobraževalnih programov izvedejo zasebne izobraževalne ustanove (40 %) in ljudske univerze (33 %). Večina programov je namenjena neformalnemu izobraževanju odraslih, to je za splošne potrebe in prosti čas ter potrebe poklica (96 %), manjši delež pa je namenjen pripravam na preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij (4 %). Izstopajo izobraževalne vsebine s področja humanistike (28 %), predvsem učenja angleškega in nemškega jezika, osebnostnega razvoja (16 %), računalništva (14,5 %) in poslovnih ved (12 %).

33 % javnoveljavnih izobraževalnih programov je v svoji izobraževalni ponudbi navedlo 155 izvajalcev izobraževanja, največ ljudskih univerz (39 %), zasebnih organizacij in šol (25 %) ter srednjih šol, ki izobražujejo odrasle (17 %). Nekaj več kot polovica teh programov je namenjena dvigu formalne izobrazbe odraslih (52 %), in sicer največ programov srednjega tehniškega in drugega strokovnega izobraževanja (22 %), srednjega poklicnega izobraževanja (17 %) in višješolskega izobraževanja (7 %). 47 % javnoveljavnih programov pa je namenjenih neformalnemu izobraževanju odraslih, zlasti učenju tujih jezikov, računalniškemu opismenjevanju in dvigovanju funkcionalne pismenosti.



**Vrste in vsebinska področja izobraževanja odraslih:**

Izobraževalne programe smo razvrstili na podlagi Klasifikacijskega sistema izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS)<sup>4</sup> v dva podsistema te klasifikacije, in sicer po Klasifikaciji vrst aktivnosti in izidov izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS-SRV) in Klasifikaciji področij aktivnosti in izidov izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS-P).

Razvrstitev izobraževalnih programov po Klasifikaciji vrst aktivnosti in izidov izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS-SRV) glede na vrsto izobraževanja je pokazala, da je večji del izobraževalne ponudbe v letošnjem šolskem letu namenjen neformalnemu izobraževanju za splošne potrebe in prosti čas ter usposabljanju in spopolnjevanju za potrebe dela, veliko manjši delež pa izobraževanju za pridobitev formalne izobrazbe in pridobitvi nacionalnih poklicnih kvalifikacij. (Tabela 1)

Tabela 1: Število izobraževalnih programov in izvajalcev izobraževanja po vrsti izobraževanja

<b>Vrsta izobraževanja</b>	<b>Število izobraževalnih programov</b>	<b>Odstotek (%)</b>	<b>Število izvajalcev izobraževanja</b>	<b>Odstotek (%)</b>
Neformalno izobraževanje	3.667	79,89	174	63,50
Formalno izobraževanje	801	17,45	66	24,08
Certifikatni sistem NPK	122	2,66	34	12,40

Razvrstitev izobraževalnih programov po Klasifikaciji področij aktivnosti in izidov izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS-P) glede na vsebino izobraževanja je pokazala, da je v letošnji izobraževalni ponudbi največ izobraževalnih vsebin s področja umetnosti in humanistike, zlasti učenja tujih jezikov (10,4 %), in sicer angleškega, nemškega, italijanskega in francoskega jezika, sledijo vsebine s področja družbenih, poslovnih, upravnih in pravnih ved ter s področja splošnih izobraževalnih aktivnosti, predvsem vsebin za osebnostni razvoj. V letošnjem šolskem letu beležimo nekoliko manj vsebin s področja Naravoslovje, matematika in računalništvo, zlasti izobraževalnih programov računalniških vsebin.

Tabela 2: Število izobraževalnih programov po vsebinskih področjih:

<b>Širše vsebinsko področje</b>	<b>Število izobraževalnih programov</b>
Umetnost in humanistika	1.754
Družbene, poslovne, upravne in pravne vede	657
Splošne izobraževalne aktivnosti / izidi	629
Naravoslovje, matematika in računalništvo	493
Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo	393
Storitve	331
Izobraževalne vede in izobraževanje učiteljev	147
Zdravstvo in sociala	122
Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, veterinarstvo	64

<sup>4</sup> Ur. l. RS, št. 46/2006



### **Izobraževalna ponudba po ciljnih skupinah**

Večina izobraževalnih programov, bodisi formalnega ali neformalnega izobraževanja, ni namenjena neki določeni ciljni skupini, ampak vsem odraslim (65 %), ki želijo pridobiti višjo stopnjo formalne izobrazbe oziroma se želijo izobraževati za lastni osebni ali osebnostni razvoj ali se usposobiti za poklic oziroma poklicno delo. Skoraj tretjina izobraževalnih programov je namenjena starejšim (30 %). Sledi izobraževalna ponudba za podjetnike (17 %) in brezposelne (17 %). Najmanjši delež programov je namenjen staršem otrok (8,3 %), strokovnjakom (pedagogom, andragogom, vodilnim in vodstvenim delavcem (6 %) in osebam s posebnimi potrebami (6 %). Izvajalci izobraževanja imajo v svoji izobraževalni ponudbi tudi številne programe za Rome, tujce, starejše brezposelne, zaposlene in zaposlene v različnih dejavnostih.

### **Objava Pregleda za šolsko leto 2010/2011**

S postopki za pripravo Pregleda ponudbe izobraževanja odraslih za šolsko leto 2010/2011 bomo začeli v maju, ko bomo povabili izvajalce izobraževanja odraslih k objavi izobraževalne ponudbe za novo šolsko leto. Prva objava izobraževalne ponudbe za šolsko leto 2010/2011 bo predvidoma v začetku junija 2010.

Kontaktna oseba za področje: Erika Brenk, [erika.brenk@acs.si](mailto:erika.brenk@acs.si)

Informacijo pripravila: Erika Brenk, [erika.brenk@acs.si](mailto:erika.brenk@acs.si)

### Viri:

- Pregled ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji (<http://pregled.acs.si>)
- Pregled ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji v šolskem letu 2008/2009 – poročilo in analiza (<http://pregled.acs.si/porocila/>)
- Sklep o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2007 – 2013, Uradni list RS, št. 23-966/2006
- Progress towards the Lisbon objectives in education and training, Indicators and benchmarks 2009 ([http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/report09/report\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/report09/report_en.pdf))

